

FACTSHEET EMV

Arbeidsomstandighedenbesluit gewijzigd

Ministerie SZW: EMV-richtlijn (2013/35/EU) is per 1 juli 2016 jl. geïmplementeerd in de Nederlandse wet-/regelgeving door middel van een wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit. Voor de vanaf 1 juli 2016 vigerende wet-/regelgeving wordt u daarom verwezen naar Afdeling 4b 'Elektromagnetische velden' van hoofdstuk 6 van het Arbeidsomstandighedenbesluit. Bij het Besluit van 4 mei 2016 tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit vindt u ook de nota van toelichting bij de nieuwe artikelen.

De nieuwe Europese richtlijn elektromagnetische velden (2013/35/EU)

Op 26 juni 2013 namen het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie een nieuwe richtlijn aan: richtlijn 2013/35/EU betreffende de minimumvoorschriften inzake gezondheid en veiligheid met betrekking tot de blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia (elektromagnetische velden). De Richtlijn is één van de bijzondere richtlijnen die vallen onder de kaderrichtlijn voor de verbetering van de veiligheid en gezondheid van werknemers op het werk (89/391/EEG). De andere bijzondere richtlijnen regelen onder meer de bescherming van werknemers tegen risico's van optische straling, trillingen en geluid.

Non-binding guide en de Nederlandse praktijkgids 'Elektromagnetische velden in arbeidssituaties'

Ter ondersteuning van het proces van risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) in relatie tot EMV in arbeidssituaties heeft de Europese Commissie een gids (bestaande uit 3 delen) met goede praktijken bij richtlijn 2013/35/EU laten opstellen. Ook is de NL-versie hiervan beschikbaar. Daarnaast is sinds 1 juli 2016 voor Nederlandse bedrijven de gids '*Elektromagnetische velden in arbeidssituaties*' beschikbaar als 'Beknopte praktische gids over EMV in arbeidssituaties'. Voor werkgevers, voor geïnteresseerde werknemers, preventiemedewerkers en arbodeskundigen, zoals arbeidshygiënist, veiligheidskundigen en bedrijfsartsen.

Naast deel I en II van de Europese gids, is er ook een derde deel: '*Niet-bindende gids van goede praktijken voor de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2013/35/EU - Elektromagnetische velden - Gids voor het MKB (11/11/2015)*'. De Nederlandse praktijkgids '*Elektromagnetische velden in arbeidssituaties*' vervult dezelfde functie, maar is toegespitst op de Nederlandse situatie. Het verdient aanbeveling om van de Nederlandse praktijkgids uit te gaan en niet van de '*Niet-bindende gids van goede praktijken voor de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2013/35/EU - Elektromagnetische velden – Gids voor het MKB (11/11/2015)*'.

De gidsen nog eens op een rijtje:

- [Volume 1 - Practical guide \(11/11/2015\)](#)
- [Volume 2 - Case studies \(11/11/2015\)](#)

FACTSHEET EMV

Mochten de hyperlinks in deze nieuwsbrief niet werken, dan zijn dit de complete webadressen waar bovenstaande documenten te vinden zijn:

<http://www.arboportaal.nl/documenten/brochure/2016/07/01/elektro--magnetische-velden-in-arbeidssituaties>

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7845&type=2&furtherPubs=yes>

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7846&type=2&furtherPubs=yes>

Webpagina RIVM over 'Elektromagnetische velden op het werk'

Het RIVM heeft een aparte webpagina 'Elektromagnetische velden op het werk'.

http://www.rivm.nl/Onderwerpen/E/Elektromagnetische_Velden/EMV_op_het_werk

Hierop zijn onder andere vier beknopte brochures te vinden over deelonderwerpen binnen het thema elektromagnetische velden op het werk. Ze geven meer informatie over het meten van elektromagnetische velden in arbeidsomstandigheden en over elektromagnetische velden bij lassen, inductieverwarmers en zendinstallaties. Ze bevatten onder andere tips voor de RI&E en verwijzingen naar bronnen met uitgebreidere informatie.

FACTSHEET EMV

Mochten de hyperlinks in deze nieuwsbrief niet werken, dan zijn dit de complete webadressen waar bovenstaande documenten te vinden zijn:

http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Brochures/Milieu_Leefomgeving/A_andachtspunten_bij_metingen_aan_elektromagnetische_velden_in_arbeidsituaties

http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Brochures/Milieu_Leefomgeving/EI_elektromagnetische_velden_en_optische_straling_bij_lassen

http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Brochures/Milieu_Leefomgeving/EI_elektromagnetische_velden_bij_inductieverwarmers

http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Brochures/Milieu_Leefomgeving/EI_elektromagnetische_velden_bij_zendinstallaties

Het Antennebureau

Het Antennebureau heeft een aparte webpagina 'Werken in de buurt van antennes'. Daarop staat onder andere informatie over de blootstellingslimieten voor werknemers. Werkgevers kunnen via www.antenneregister.nl zien waar antennes staan en welke frequenties en vermogens worden gebruikt. Aan het Antennebureau kunnen algemene vragen worden gesteld over antennes per e-mail en telefoon (<https://www.antennebureau.nl/organisatie/contact>).

EMV bij antennes: de RI&E tool

<https://monet.nl/werknemers#veilig-werken-bij-antennes>

<https://monet.nl/werknemers#gezondheid>

MRI

Informatie voor werkers met MRI:

Veilig omgaan met MRI. Praktijkregels: http://docs.minszw.nl/pdf/92/2008/92_2008_1_22101.pdf

Arbocatalogus UMC's: Veilig werken met MRI van de NFU

<https://www.dokterhoe.nl/artikel/15/mri/42/wat-doet-uw-umc/43/arbocatalogus-mri>

Informatie voor medewerkers: dokterhoe MRI: <https://www.dokterhoe.nl/onderwerp/15/mri>

Eventuele andere gezondheidseffecten

Voor een beschrijving van de mogelijke gezondheidseffecten op de lange termijn wordt verwezen naar de adviezen van de Gezondheidsraad.

Mobile phones and cancer: Part 3. Update and overall conclusions from epidemiological and animal studies:

https://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/201606_mobilephonescancerpart3.pdf

Mobile phones and cancer / Part 2. Animal studies on carcinogenesis:

https://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/mobile_phones_and_cancer_part_2_animal_studies_on_carcinogenesis.pdf

FACTSHEET EMV

Mobiele telefoons en kanker. Deel 1. Epidemiologie van tumoren in het hoofd:

https://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/201311_Mobile_Phones_Cancer_Part1.pdf

Blootstelling aan elektromagnetische velden (0 Hz - 10 MHz):

<https://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/0006n21.pdf>

Radiofrequente elektromagnetische velden (300 Hz-300 GHz):

<https://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/9701.pdf>

en naar een recent rapport van het RIVM:

http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2016/februari/Onderzoek_naar_mogelijke_langetermijneffecten_van_elektromagnetische_velden_op_de_gezondheid_van_werknemers.

Voor informatie hoe om te gaan met elektrogevoeligheid wordt verwezen naar de berichten van het Kennisplatform EMV:

<http://www.kennisplatform.nl/onderwerpen/elektrogevoeligheid/over-elektrogevoeligheid/>.

In de praktijk kan men - om de werknemer tegemoet te komen - aanvullende maatregelen overwegen:

http://www.kennisplatform.nl/pdf/20140502_Kennisbericht_omgaan_met_EMV.pdf.

Blootstelling aan elektromagnetische velden door "slimme meters" van de netbeheerders:

http://www.kennisplatform.nl/wp-content/uploads/2016/07/20160711_Memo-EMV-van-slimme-meters.pdf

Ondersteuning en praktische invulling

Het Kennisplatform EMV en Gezondheid geeft bij vragen of zorgen in de samenleving duidelijkheid over mogelijke gezondheidseffecten van elektromagnetische velden. Dit doet het Kennisplatform via uitgebreide Kennisberichten en via 'eerste indrukken'.

Zie voor meer informatie de website van het Kennisplatform:

www.kennisplatform.nl/onderwerpen/emv-in-arbeidssituaties/over-arbeidssituaties/.

Voor praktische ondersteuning kunnen individuele werkgevers of werknemers terecht bij de Arbodienst waarbij de werkgever is aangesloten.

De Nederlandse Vereniging voor Stralingshygiëne (NVS) beschikt over de afdeling "NIS" (Niet Ioniserende Straling): www.nvs-straling.nl

Websites internationale organisaties

WHO World Health Organisation:
www.who.int

ICNIRP International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection:
www.icnirp.org

IRPA International Radiation Protection Association:
www.irpa.net